

Sætningsafsluttende udtryk: のです

のです er et SAU, der bruges enten når den talende på en underspillet måde forklarer noget (i affirmative sætninger) eller udbeder sig en forklaring (i interrogative sætninger).

I begge tilfælde er der tale om noget, både taler og lytter har kendskab til – enten noget der vedrører den konkrete situation, de sidder i, eller noget, som de begge har set, hørt om eller på andre måder oplevet. I nedenstående dialog bruger begge parter のです(eller snarere dens talesprogsvariantんです) – den ene ønsker at få en forklaring på noget, han ser og den anden forklarer sine aktioner:

何を しているんですか。

あした テストが あるので、べんきょうを しているんです。

のです kan også bruges, selv om det ikke drejer om noget, taler og lytter har en fælles viden om; udsagnet opleves i så fald som mere følelsesmæssigt markeret end en tilsvarende sætning uden のです. Man kan sige, brugen af のです viser den talendes ønske om enten at involvere sin modpart i det, han siger, eller at understrege sin mening.

この本が ちょっと むずかしいですが おもしろいですよ。

Men også i disse situationer vil udsagnet være en slags forklaring på noget – ovenstående sætning kunne for eksempel efterfølges af en だから、読んで続けます。

Eftersom den nominaliserende の fungerer akkurat som en navneord (se også nedenfor) skal det prædikat, der kommer før のです, stå i attributiv form – dvs.

afsluttet uformel form. Vær opmærksomme på, at na-adjektiver og です i nutid får formen な:

この へやは しずかなんです。

あの せが 高い 人は 日本語の 先生 なんです。

I talesprog er のです oftest reduceret til んです eller んだ (eller の for kvindernes vedkommende).

Navnemåde på japansk: の og こと

Som tidligere omtalt er grundformen eller opslagsformen for verber på japansk ikke navnemåden men (den uformelle) nutidsform – altså betyder for eksempel よむ strengt taget ikke "at læse", men "læser". Navnemåde realiseres ved at tilføje enten の eller こと efter grundformen. Efter de fleste verber kan man både bruge の og こと, med den nuanceforskel, at brugen af の implicerer en følelsesmæssig involvering fra den talendes side. Der er kan således være en forskel mellem:

日本語を ならうことを むずかしいです。

og:

日本語を ならうのを むずかしいです。

Generelt kan man sige, at の bruges når den foregående sætning udtrykker noget konkret og こと når den udtrykker noget abstrakt. Men i de allerfleste situationer kan man altså lige så godt bruge の og こと.

Der er dog enkelte tilfælde, hvor man kun kan bruge enten の eller こと. Det føles for eksempel unaturligt at bruge こと når den sætning, der kommer foran, udtrykker konkrete ting, som den talende direkte oplever. Derfor bruger man altid の sammen med sanseverber såsom 聞く, 見る, かんじる (at føle):

あした 田中さんが かえるの / *ことを 聞いた。

Omvendt er der en række faste udtryk, hvor man kun kan bruge こと: ことがある,
ことができる, ことになる m.fl.

やきゅうを やった ことが ありません。

タイ語で 話す ことが できません。

ボーナス: Vたことがある

Dette er et SAU, der udtrykker at man allerede har prøvet / oplevet noget:

日本語で手紙を書いたことがあります。

村上のしょうせつをまだよんでいません。

Betydningen "har allerede prøvet at" ligger i **kombinationen** af datid i verbet og udtrykket "ことがあ". Hvis det samme udtryk følger et verbum i nutid, bliver den samlede betydning til "det sker, at [...]" eller "en gang imellem gør [jeg]":

日本えいがを見ることがあります。